

encyklopedia

PSY

- Psy i ludzie – od kiedy żyją razem?
- Poznajemy psi organizm
- Takie same, ale troszkę inne – o rasach psów
- Też chcę być duży! – o tym, jak rozwijają się szczenięta
- Węch – psia supermoc
- Na żółto i na niebiesko, czyli psie spojrzenie na świat
- W szumie ultradźwięków
- Twój pupil też odczuwa emocje
- Krótki kurs psiej mowy ciała
- Jak dbać o swojego czworonoga?
- Psie zwyczaje – Q&A

Wydawnictwo Skrzat
Kraków

Psy i ludzie – od kiedy żyją razem?

Zastanawialiście się kiedyś, skąd w ogóle w naszych domach wzięły się psy? Okazuje się, że to nie taka oczywista sprawa. Naukowcy zgadzają się co do tego, że prapradziadkami psów są... wilki. I tu w zasadzie kończą się pewne informacje. Zwierzęta te udało się udomowić mniej więcej **20–40 tys. lat temu**. Udomowienie to długi proces, wskutek którego zwierzę nie tylko przestaje się bać człowieka, ale też zmienia dotychczasowe nawyki i środowisko życia. Wpływa to potem na zachowanie, wygląd i umiejętności jego potomków.

Również w Polsce znalazły się ślady prehistorycznej przyjaźni ludzi i psów. W okolicach Sandomierza wykopano czaszkę psa domowego mającą aż 6 tys. lat. Znalaziono też grób człowieka i jego 5 psów – nagrobek pochodził z ok. 1700 r. p.n.e.

Dlaczego **wilki i ludzie** tak łatwo się dogadali? Wbrew pozorom prapradawny człowiek i dziki wilk mieli kilka wspólnych cech:

- żyli w grupach (ludzie – w dużych rodzinach, zwanych czasem klanami, a wilki – w stadach),
- wybierali lidera swojej zbiorowości i słuchali go,
- polowali na inne zwierzęta, by zdobyć pożywienie,
- dzielili się zdobyczą z członkami zbiorowości.

Ludziom przydawała się pomoc wilków podczas polowań, a wilki znalazły w ludzkich osadach ciepłe, bezpieczne schronienie oraz jedzenie. **Każdy coś zyskał.**

Istnieją dwa wyjaśnienia, jak udało się udomowić wilka. Według pierwszego prapradawni ludzie uznali, że czworonogi przydadzą im się jako pomocnicy podczas łowów. Zaczęli więc łapać i więzić młode wilki, żeby przyzwyczaić je do obecności człowieka i do wspólnego życia. Według drugiej teorii wilki udomowiły się... same! Jak? Zwierzęta pomieszkowały coraz bliżej osad, bo zorientowały się, że mogą skorzystać z resztek ludzkiego pożywienia, np. z kości. Wilki stopniowo przyzwyczajały się do osadników, aż w końcu zamieszkały razem z nimi i zaczęły im służyć w zamian za jedzenie i opiekę.

Zespół naukowców przeprowadził badanie, w którym chciał porównać sposób myślenia wilków i psów. Okazało się, że wilki mają większą zdolność do rozumienia zależności między przyczyną i skutkiem, niż wykazują domowe pieski.

Czy można odwrócić proces udomowienia?

Okazuje się, że tak. Osadnicy przybyli do Australii wraz z psami, a te oddzieliły się od nich i zaczęły żyć dziko. Tak powstał osobny gatunek znany jako pies dingo. Obecnie jest zagrożony wyginięciem.

Poznajemy psi organizm

Psy różnią się od siebie w zależności od rasy. Mogą osiągać masę ciała od 1 do 100 kg, a wielkość w kłębie (czyli od podłogi do najwyższego punktu tułowia leżącego w okolicy łopatek) – od ok. 25 cm do 1 m. Każdy pies jest **ssakiem**, co oznacza, że po urodzeniu żywi się mlekiem swojej mamy. Dorosłe zwierzę jest **wszystkożerne**, czyli może jeść różne pokarmy, ale ponieważ pochodzi od mięsożernego wilka, najbardziej lubi mięsne menu. Prawidłowa **temperatura psiego ciała to ok. 38°C**. Najważniejszym zmysłem psa jest **węch** – o wiele bardziej wrażliwy niż węch człowieka. Również **słuch** psa jest bardzo wrażliwy, a oczy pozwalają dobrze widzieć w ciemności. Mózg psiaka okazuje się zbliżony do ludzkiego pod względem budowy. Zwierzę to podobnie odbiera bodźce, jest zdolne do odczuwania mniej skomplikowanych emocji, analizuje informacje i wyciąga proste wnioski, potrafi się też uczyć. Średnia długość życia tego zwierzątka to ok. 13 lat.

Twój pies większość dnia spędza na leżeniu w trawie lub na kanapie? To nic złego. Naukowcy obliczyli, że do pełnego odpoczynku pies potrzebuje **od 14 do 16 godzin snu na dobę**, a więc zdecydowanie więcej niż przeciętna osoba. Przez znaczną część dnia zwierzę drzemie – zazwyczaj zwiija się wtedy w kłębek, przymyka oczy i tylko co jakiś czas zerka, czy wszystko w porządku.

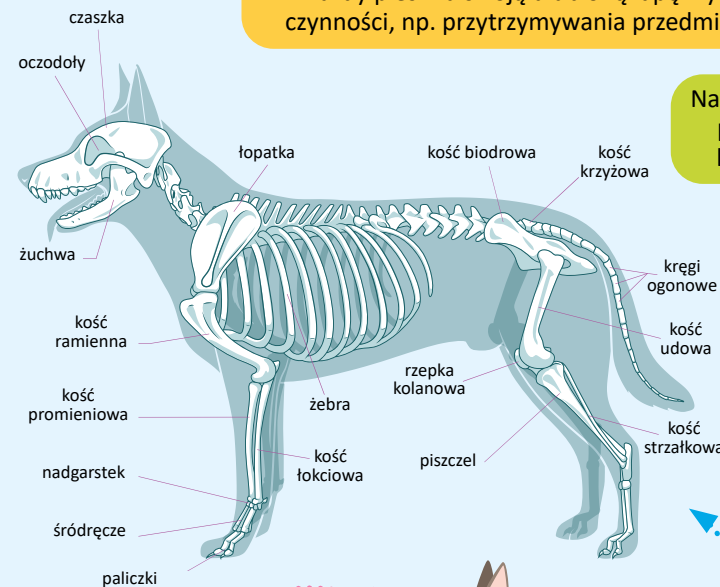
Faza głębokiego snu u psów i u ludzi jest podobna, a to oznacza, że... **pieski śnią!** Jeśli zwierzę poszczekuje, podryguje lub węszy przez sen, to znaczy, że śni mu się właśnie jakaś psia przygoda.

Tak jak ludzie są prawo- i leworęczni, jak psy są... prawo- i lewopapne. Każdy pies ma swoją ulubioną łapę wykorzystywaną do różnych czynności, np. przytrzymywania przedmiotów czy zaczepiania ludzi.

Naukowcy dowiedli, że niektóre psy są w stanie nauczyć się liczyć, ale tylko... do pięciu.

Psy mają ok. 319 kości. Dla porównania – człowiek ma ich ok. 206.

UKŁAD KOSTNY

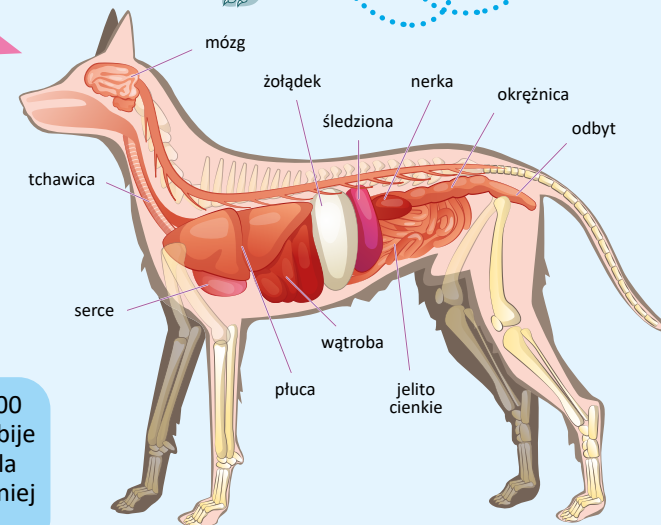

NARZĄDY WEWNĘTRZNE

U ludzi wyróżnia się 4 grupy krwi, u psów – aż 13!

Serce dużego psa bije od 60 do 100 razy na minutę. Serce małego psa bije od 100 do 140 razy na minutę. Dla porównania – ludzkie serce bije mniej więcej 60–100 razy na minutę.

Ludzie poznają smak dzięki kubkom smakowym umieszczonym na języku – mamy ich ok. 9000. Pies czuje smak inaczej, bo kubków smakowych ma tylko... 1700. W wyborze ulubionego dania czworonogowi pomagają głównie węch.

Może zauważyłeś, że psy, nawet w upalny dzień, nigdy nie są spocone. Gruczoły wydzielające pot zwierzęta te mają umiejscowione na łapach, między palcami. Żeby się ochłodzić, pieski po prostu dyszą.

Takie same, ale troszkę inne – o rasach psów

Wszystkie psy – ponieważ należą do tego samego gatunku – mają bardzo wiele wspólnych cech. Pochodzą od tych samych przodków, mają ten sam schemat budowy ciała, wykazują podobne zachowania. Różnią się jednak między sobą szczegółami – są psy malutkie i całkiem duże, o różnych proporcjach ciała, kolorze sierści czy kształcie uszu. Psy podobne pod względem tych szczegółów reprezentują jedną rasę. **Ile jest psich ras?** Trudno policzyć, bo przedstawiciele różnych ciagle mieszają się ze sobą. Oficjalny spis zawiera ich **ok. 350!**

Beagle

Niewielki łaciatek – mierzy do 40 cm i waży 10–15 kg. To pies gończy, a więc lubiący tropić zwierzyne. Potrzebuje dużo ruchu i okazji do węszenia. Beagle potrafią przeciągle wyć, są bardzo głośne.

Spaniel

To psiak o charakterystycznej długiej i falującej sierści. Jest bezkonfliktowy, łagodny, lubi dzieci, więc często pracuje w dogoterapii (to taka rehabilitacja poprzez kontakt z psem). Należy do mniej aktywnych czworonogów.

Pekińczyk

Ten pies to prawdziwy leniusek – wystarczy mu codzienny krótki spacer i... może przeleżeć resztę dnia na kanapie. Jego piękna sierść wymaga codziennego czesania. Z natury jest zrównoważony i wierny, ale woli unikać dzieci.

Amstaff

Uchodzi za groźnego ze względu na swoją siłę i – jak się często słyszy – agresywną skłonność. W rzeczywistości to pies bardzo wrażliwy, łatwo się stresuje, a zalekniiony – może agresywnie się bronić. Dobrze ułożony na szkoleniu, będzie niezwykle oddany i towarzyski. Z natury chętnie się bawi i uwielbia sport (bieganie, przeciąganie przedmiotów).

Dalmatyńczyk

Ta biała sierść w czarne plamki pozwala go łatwo rozpoznać. To zwierzak żywiołowy, zawsze skory do zabawy. Dobry kompan dla osób aktywnych – chętnie potowarzyszy opiekunowi podczas biegania lub wycieczki rowerowej.

Golden retriever

Pies łagodny, bardzo przywiązuje się do rodziny. Idealny kompan dla dzieci dzięki ogromnej cierpliwości. Wymaga jednak trochę uwagi, bo potrzebuje codziennych zabaw ruchowych i węchowych, biegania i aportowania.

Owczarek niemiecki

To przyjacielski, lojalny i inteligentny pies, dobry stróż i tropiciel. Szkolony od szczeniństwa, chętnie nauczy się wykonywania przeróżnych zadań. Owczarki często pracują w policji lub w wojsku.

Nowofundland

Choć rozmiarem może budzić respekt (mierzy ok. 70 cm i waży ok. 60 kg), ma charakter bardzo przyjacielskiej przytulanki. Co ciekawe, między palcami ma dodatkową błonę, dzięki której dobrze pływa.

Bloodhound

Wygląda, jakby miał za dużo skóry – długie, klapnięte uszy, opadające powieki i zwisające policzki to cechy wyróżniające tę rasę. Bywa lękliwy, więc od szczeniństwa należy go odpowiednio wychowywać i wzmacniać jego pewność siebie. To tropiciel – uwielbia węszyć. Ta rasa ma najczulszy węch ze wszystkich.

